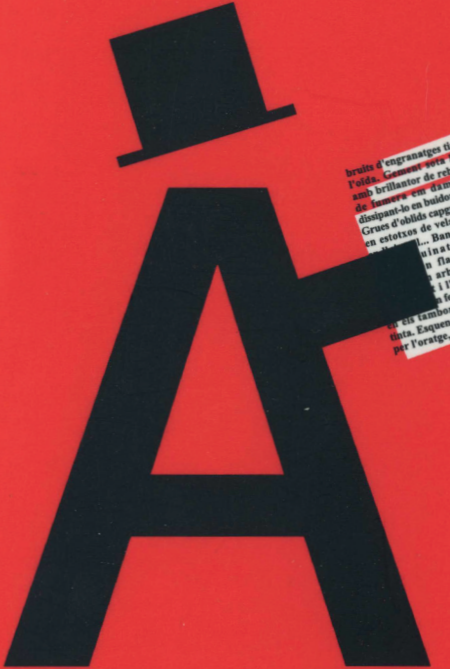

UN HOME REPARTEIX FULLS CLANDESTINS

VIII HOMENATGE A LA PARAULA

VIII HOMENATGE A LA PARAULA

bruts d'ogranatges timbelejant
l'olla. Casament més miris albes
amb brillantor de rebòig. Servit
de llum amb un dimoni de gest
disparat de en baldors d'atempus
Grans d'oblits coguertes d'any
en estotxes de veia, ara pedreges
en estotxes. Bandes de clorur.
minuts de llum.
n flangers oberts
arbres de gaitera.
i l'instant de detur
fet d'agudes de mala
et els tancers resons de mala
tanta. Esquenes de tardà, tantes
per l'oratge, desamcs grises veis

UN HOME REPARTEIX FULLS CLANDESTINS

POEMES DE JOAN BROSSA

AJUNTAMENT DE GANDIA
ÀREA DE CULTURA I FESTES

Fundació
JOAN BROSSA

AV 20 anys
CEIC ALFONS EL VELL

JOAN BROSSA

UN HOME REPARTEIX FULLS CLANDESTINS

VIII HOMENATGE A LA PARAULA

Selecció dels poemes a càrrec de Carles Rebassa i Toti Soler

Coordinació: Maria Josep Escrivà

Gandia, 2004

Acte celebrat a la Casa de Cultura Marqués González de Quirós de Gandia el dia 22 de novembre de 2004.

Recital a càrrec de

Carles Rebassa

i Toti Soler

Selecció de textos: Carles Rebassa i Toti Soler

El CEIC Alfons el Vell vol agrair l'amabilitat de la Fundació Joan Brossa de concedir-li generosament el permís per a difondre els textos de Brossa, així com la seua feina rigorosa de supervisió i classificació del material que integra aquesta antologia.

1a edició: novembre de 2004

© dels textos: Fundació Joan Brossa

www.fundacio-joan-brossa.org

© de l'edició: CEIC Alfons el Vell

Amb la col·laboració de l'Àrea de Cultura de l'Ajuntament de Gandia

Portada: Edu Malonda

Impressió: Gràfiques Colomar, S.A.

ISBN: 84-86927-79-X

Dipòsit Legal: V-4734-2004

ÍNDIX

PRESENTACIÓ

Maria Josep Escrivà	7
---------------------------	---

PRIMERA PART

Surt un home	11
Un home esternuda	12
El sofà	13
La guerra	14
Unes espadenyes	15
L'ascensor	16
Viatge	17
Buit de poder	18
Calc	19
El meu poble	20
Carnaval	21
Passa un obrer	22
12 de març de 1951, a les 11 del matí	23
LIII	24
Escamoteig franquista de cinc poemes	25
Oda a la hispanidad	26
Ai	28

SEGONA PART

Informe secretíssim o una cultura catalana	31
L'últim home	32
Linotip	33
Telescopi	34

Estereoscòpic	35
Vuit copes	36
Europa	37
Un home reparteix.....	38
Oda	40
A un brot de joves	43
Revolució construïda	44
TERCERA PART	
Sumari astral	47
La pau de l'abisme.....	52
Final!.....	53
El millor poema	54

PRESENTACIÓ

JOAN BROSSA: L'ARTISTA EN LLIBERTAT

«*Realment anar i tornar requereix tota una vida*»

JOAN BROSSA

Joan Brossa (Barcelona, 1919-1998). Poeta, dramaturg i artista plàstic. En 1948 fundà, amb Tàpies, Tarrats i Arnau Puig, la revista *Dau al Set*, un dels òrgans més importants d'expressió de l'avantguarda catalana. Fou un dels principals introductors de la poesia visual en la nostra literatura. I, segurament, l'únic, o almenys el més singular poeta de postguerra que entengué l'avantguarda i la practicà des d'una concepció d'art total segons la qual totes les expressions d'un artista han de definir el seu art, i alhora, aquest ha de ser l'expressió múltiple i diversa de la seua manera de concebre el món. Fins a tal punt això és així, que l'obra creativa de Brossa abasta –poesia a banda, o poesia com a punt d'arribada– el cinema, el teatre, la música, el cabaret, les arts parateatral, la màgia i el circ. Un poema es pot transfigurar, pot estar fet de matèries diferents: pot ser un objecte, o pot representar-se amb uns pocs gestos, amb l'expressió corporal de qui li fa de cos. El poema és, de vegades, el propi poeta. Recorde, per exemple una d'aquelles escenificacions d'un «poema en acció» que, a València, allà pel 1992, Joan Brossa *interpretava* davant d'un públic d'estudiants a l'antiga Universitat Literària: un home, vestit amb roba d'anar per casa i amb espartenyues, escrivia assegut en un escriptori. O intentava escriure, perquè el full acabava fet un manyoc entre les mans nervioses i anava a parar a la paperera. I així un darrere d'un altre, i d'un altre... Fins que el poeta s'aixecava de la cadira, s'allunyava de l'escriptori, i desapareixia de l'escena. El poema havia consistit, precisament, en la impossibilitat d'escriure cap poema, però alhora el poeta-actor havia donat vida al poema. I també el contrast de la proposta amb el claustre vell del carrer de la Nau, i les seues espartenyues, i la provocació burleta de Brossa quedant-se amb tots nosaltres.

Aquests *happenings* brossians conviuen sovint, singularitzant-se recíprocament en la disparitat, amb les formes més clàssiques de la tradició poètica (en l'antologia que tenen davant es pot veure fàcilment), tant en allò que s'hi diu com en la forma de dir-ho. Perquè, tot i que es parla generalment de Joan Brossa com d'un artista que posa èmfasi en l'expressió per damunt dels continguts, seríem injustament parcials si oblidàrem la forta vessant crítica, punyent, algunes vegades de denúncia, sempre compromesa i subversiva, sovint irreverent, de molts dels seus textos.

L'artista és subversiu per definició. Només intervenint en l'ordre establert, i capgirant-lo, es pot crear de nou. Joan Brossa, encara més enllà, entengué i treballà amb les paraules com ho faria un prestidigitador, investigant en els resultats màgics de la seua associació, en els efectes màgics de la seua manipulació, en els missatges híbrids i perversos a partir de la seua combinació (pensem en els poemes visuals, per exemple). En algun lloc he llegit recentment que «poesia és actitud», i l'actitud creativa de Brossa volgué ser des del principi la llibertat absoluta. L'única manera de poder intervenir en la realitat. I de mirar-la i fer-la mirar amb ulls d'artista.

MARIA JOSEP ESCRIVÀ

PRIMERA PART

SURT UN HOME

Surt un home i es fica en una gruta.
Travessa una dona i se'n va per la dreta.
Passa, volant, un ocell i se'n va.
Al lluny se sent xiular un tren.
Són dos quarts de quatre del meu rellotge.
El cel s'enfosqueix i em sembla que tindrem pluja.

Em va fer Joan Brossa [1950].
Editorial Cobalto, Barcelona, 1951.
Poesia rasa I (reedició).
Edicions 62, Barcelona, 1990.

UN HOME ESTERNUDA

Un home esternuda.
Passa un cotxe.
Un botiguer tira la porta de ferro avall.
Passa una dona amb una garrafa plena d'aigua.
Me'n vaig a dormir.
Això és tot.

Em va fer Joan Brossa [1950].
Editorial Cobalto, Barcelona, 1951.
Poesia rasa I (reedició).
Edicions 62, Barcelona, 1990.

EL SOFÀ

Un sofà cruix i se li trenca un peu. Un ocell
ve a posar-se dalt d'un arbre.
Travessa, per l'esquerra, un vell.
S'atura. Amb el bastó traça a terra un cercle. Se'n va.
Travessa, per la dreta, un home. Esborra el cercle i se'n va.
Travessa, per la dreta, una dona amb un cistell i surt.
L'ocell arrenca el vol i fuig enllà de l'horitzó.

Em va fer Joan Brossa [1950].
Editorial Cobalto, Barcelona, 1951.
Poesia rasa I (reedició).
Edicions 62, Barcelona, 1990.

LA GUERRA

Travessa un burgès vestit de capellà.
Travessa un bomber vestit de paleta.
Jo toco una terra ben humana.
Travessa un manyà vestit de barber.
Menjo un tros de pa
i faig un traguè d'aigua.

Em va fer Joan Brossa [1950].
Editorial Cobalto, Barcelona, 1951.
Poesia rasa I (reedició).
Edicions 62, Barcelona, 1990.

UNES ESPARDENYES

Unes espardenyes valen 15 pessetes.
Unes sabates, 175.

Travessa un cotxe amb ràdio.

Una unça de pernil val 3 pessetes.
Un paquet de cigarretes, 4,60.

Em va fer Joan Brossa [1950].
Editorial Cobalto, Barcelona, 1951.
Poesia rasa I (reedició).
Edicions 62, Barcelona, 1990.

L'ASCENSOR

En sortir de l'ascensor,
les persones que l'ocupen
hauran de pitjar el botó de descens
per tornar el cambró a la planta baixa
havent deixat les portes ben tancades.

Queda prohibit d'usar l'ascensor en el descens,
així com d'utilitzar-lo
l'escombriaire,
el carboner
i tots els qui portin farcells,
galledes, escombraries, robes brutes,
paquets i cistells d'anar a plaça.

Em va fer Joan Brossa [1950].
Editorial Cobalto, Barcelona, 1951.
Poesia rasa I (reedició).
Edicions 62, Barcelona, 1990.

VIATGE

Del meu pis a l'estació.
Arribo a l'andana. Pujo
al tren.
El xiulet de la màquina.
Trap que trap, trap, trap,
trap... El tren corre.
Al costat meu uns nuvis es foten de tot.

Les parades a les estacions
no tenen interès.
La gent omple les andanes.
El cap d'estació va d'una banda a l'altra.
Els mossos traginen fardells amb un carretó.

Puja el tren tot esbufegant
i xiula des de la màquina.
El comboi es detura en una estació
i jo baixo.

Sí que l'és! Sí que l'és!
En Brossa!

El clavell i el martell [1951].
Publicat en el volum *Ball de sang*.
Editorial Crítica, Barcelona, 1982.
A partir del silenci.

Antologia a cura de G. Bordons.
Galàxia Gutenberg-Cercle de Lectors, Barcelona, 2001.

BUIT DE PODER

A diu a *E*:

- M'agrada d'ajudar-te.

E diu a *I*:

- Corre, que s'apugen els preus!

I diu a *O*:

- Hi ha gent que sempre conversa
en veu baixa.

O diu a *U*:

- Qui té, té, i qui no té
no pot pas perdre.

I U diu a *A*:

- He vist passar un vell que duia
una barba amb tots els colors
de l'iris.

Passat festes [1993-1995].
Editorial Empúries, Barcelona, 1995.

CALC

Va sentar-se al mostrador de la botiga i va dir que no li agradava gens el tocino, però que havia d'ahorrar per comprar un terrenó. El dueño era molt ample d'hombros i estava enterat de tot.

Sumari astral.
Edicions 62, Ed. Empúries, Barcelona, 1999.

EL MEU POBLE

Una vegada passada la Porta de la Llibertat, des de la plaça Méliès trenqueu pel carrer de Fruitós Canonge, on podreu admirar el Palau de la Música Catalana. Des d'aquí pugeu per les grades de Busby Berkeley a la plaça Robert-Houdin, enllaç del museu Gauguin i el de Picasso. Pel pintoresc carrer dels Clowns arribeu a la plaça Frègoli, al cinema Keaton, a la plaça Joan Miró i al pati de les Tres Taronges, al bell mig del barri Gaudí i Jujol, i d'aquí us podeu dirigir al teatre Richard Wagner.

Passat festes [1993-1995].
Editorial Empúries, Barcelona, 1995.

CARNAVAL

L'ocell miola
El gat esbiega
La cabra renilla
El cavall bramula
La vaca bela
El xai lladra
El gos gruny
El porc udola
El llop brama
El ruc bruela
El toro piula
El pollet rauca
La granota parrupa
El colom mugeix
El bou cloqueja
L'oca enraona
L'home escataina
La gallina refila...

Si la igualtat comporta identitat,
només som un de sol.

Passat festes [1993-1995].
Editorial Empúries, Barcelona, 1995.

PASSA UN OBRER

Passa un obrer amb el paquet del dinar.

Hi ha un pobre assegut a terra.

Dos industrials prenen cafè
i reflexionen sobre el comerç.

L'Estat és una gran paraula.

Em va fer Joan Brossa [1950].
Editorial Cobalto, Barcelona, 1951.
Poesia rasa I (reedició).
Edicions 62, Barcelona, 1990.

12 DE MARÇ DE 1951, A LES 11 DEL MATÍ

"La intentona logró un éxito inicial..."

[De la premsa]

La manifestació bolca
i crema un tramvia.
Reparteixen impresos
i proclames per Barcelona.

Baixa

una manifestació que clama sense parar.
Els comerços tanquen. Sí,
a baix els feixistes!
La policia és apedregada.
Llancen per les finestres del Govern Civil draps impregnats de
benzina.
Es forma una altra manifestació.
Marxen homes pel carrer.
Han cessat les explosions.

A la dreta, l'impacte d'una bomba.

Poemes entre el zero i la terra [1951].

Publicat en el volum *Ball de sang*.

Editorial Crítica, Barcelona, 1982.

Antologia de poemes de revolta, (2ª edició).

Edicions 62, Barcelona, 2001.

LIII

Però t'escullo a tu; deixa'm a terra;
tant m'endolceix l'altura que m'ensenyes,
que tot em sembla nou, boscos i penyes,
i en la foscor conec dreta i esquerra.

Et trio a tu. El pla es trasmuda en serra
i sembla que la terra em faci senyes;
la millor part de mi neta de grenyes,
Amor omple de llum tota desferra,

i em mou en la blavor tanta finesa,
que jo mateixa em noto porta encesa,
la pell tibant entre la nit i el dia.

De la finestra estant, quanta bellesa!
Quina alegria, amor, quina tristesa!
Quina tristesa, amor, quina alegria!

Sonets a Gofredina.
Edicions de la Magrana, Barcelona, 1986.

ESCAMOTEIG FRANQUISTA DE CINC POEMES

L'OFICI

...Esta Dirección General de Información, a propuesta del Servicio correspondiente, ha decidido: Resolver dicha solicitud, en las condiciones indicadas en la hoja adjunta.

Dios guarde a Vd. por muchos años.

Madrid, 24 de febrero de 1960.

EL PAPER ADJUNT

Suprímense los poemas en páginas 33, 45, 60, 64, 70 (los sonetos suprimidos en rojo), y preséntese galerada impresa.

Poemes civils [1960].

Editorial R.M., Barcelona, 1961.

Antologia de poemes de revolta (2ª edició).

Edicions 62, Barcelona, 2001.

ODA A LA HISPANIDAD

Aquesta cadena ve de Venèçuela.
Va ser escrita per Salomé Farina
i ha de fer la volta al món.

Feu 24 còpies i repartiu-les entre els vostres
amics, per lluny que estiguin.

Espinosa Díaz, de l'Exèrcit Venegolà, va fer
les còpies i al cap de nou dies va rebre
una recompensa de 10.000 pesos.
Aurèlia Núñez se la va prendre en broma.
Se li va incendiar la casa, va perdre
els familiars i va acabar boja.
L'any 1954 el general Ostranza no
se la prendre seriosament. Va tenir
la grip; en millorar-se va encarregar
de fer les còpies, però el seu secretari
no es va recordar de tirar-les al correu.
Al cap de 9 dies hi va haver un canvi
de personal i el secretari va perdre
el càrrec.

Per res no abandoneu aquesta cadena
i abans de 9 dies rebreu una sorpresa
agradable.

Tal com la van trametre la trameto.

Lloat sigui sant Antoni!

Poemes civils [1960].
Editorial R.M., Barcelona, 1961.
Antologia de poemes de revolta (2ª edició).
Edicions 62, Barcelona, 2001.

Ai

Ai
Ton
així
no
pots

Ai
Ton
així
no

Ai
Ton
així

Ai
Ton

Ai

Poemes irregulars [1957-1958].
Publicat en el volum *Poemes de seny i cabell*.
Editorial Ariel, Barcelona, 1977.

SEGONA PART

INFORME SECRETÍSSIM O UNA CULTURA CATALANA

És evident que no és missió de la nostra col·lecció de publicar el corpus brossià. En primer lloc perquè fóra un volum que en faria quatre o cinc dels normals i després perquè això només fóra aconsellable si es tractava d'una primera figura, com és el cas de Pere Quart, Salvador Espriu o Salvat-Papasseit, dels quals hem vist editada l'obra poètica completa per diferents editorials, però mai dins una col·lecció exclusivament de poesia.

Aquesta informació és totalment privada i cal mantenir-la en el secret més absolut, fins i tot per a la resta del consell de lectura. La direcció editorial opinarà sobre les altres informacions rebudes i dirà el seu criteri a l'autor sense precisar les dades.

Barcelona, 12 de novembre de 1965

Askatasuna [1969-1970].
Editorial Alta Fulla, Barcelona, 1983.

L'ÚLTIM HOME

Requerim

Experiència imprescindible de vendes
en el gremi.
Cotxe propi per al desplaçament dintre
la zona.
Plena dedicació.
Incorporació ràpida.

Oferim

Ingrés en plantilla amb assegurances
socials.
Sous fixos.
Despeses de locomoció i dietes.
Comissions (tant directes com indirectes)
Incentius.

Ot [1972].
Editorial Alta Fulla, Barcelona, 1984.

LINOTIP

Abans d'imprimir, aquest
poema va ser quatre ratlles
de plom amb les lletres en relleu.

Askatasuna [1969-1970].
Editorial Alta Fulla, Barcelona, 1983.

TELESCOPI

SATURN

Askatasuna [1969-1970].
Editorial Alta Fulla, Barcelona, 1983.

ESTEREOSCÒPIC

I

Darrera el castell (caserna) hi ha
els indis (dolents) que ataquen;
la policia (bons) cal que detingui
o mati els revolucionaris (dolents).

II

Darrera la caserna (castell) hi ha
els policies (dolents) que ataquen;
els revolucionaris (bons) cal que detinguin
o matin els policies (dolents).

Askatasuna [1969-1970].
Editorial Alta Fulla, Barcelona, 1983.

VUIT COPES

Do re mi fa sol la si do

Askatasuna [1969-1970].
Editorial Alta Fulla, Barcelona, 1983.

EUROPA

Per cada biblioteca hi ha sis camps de futbol,
catorze per cada sala de concerts i divuit
per cada hospital; hi ha tres professionals esportius
per cada químic, dos per cada economista i cinc
per cada capellà. El que guanya un futbolista
destacat, ja ho sabem tots. I, en aquest estat de coses,
cada país hi participa i, de vegades, amb un entusiasme
que fa trencar de riure.

Passat festes [1993-1995].
Editorial Alta Fulla, Barcelona, 1995.

UN HOME REPARTEIX...

La plaça, tant pels edificis com
per l'animació que hi donen els veïns,
és un dels centres de la ciutat.

Un home reparteix fulls clandestins.

Al Parc hi ha una Muntanya suïssa,
un Laberint, un Pavelló xinès i un Temple grec.

Un home reparteix fulls clandestins.

El carrer és tortuós i estret;
té un teatre, dos cabarets i trenta cafès.

Un home reparteix fulls clandestins.

Aquest edifici està destinat
a les oficines de la fàbrica
amb magatzem i taller.

Un home reparteix fulls clandestins.

Hi ha obrers i estudiants tancats
i abandonats en un calabós.

Un home reparteix fulls clandestins.

Per anar a veure els Ministres, Caps
d'Administració i persones de categoria i distinció
cal demanar-los per escrit una audiència.

Un home reparteix fulls clandestins.

L'església, malgrat no tenir torre,
sobresurt dels edificis del carrer.

Un home reparteix fulls clandestins.

Entren els criats per anunciar
que el banquet està servit.

Un home reparteix fulls clandestins.

Gent sense casa ni sabates
viuen en coves, als suburbis.

Un home reparteix fulls clandestins.

En una comissaria un senyor amb
abric i barret denuncia que

un home reparteix fulls clandestins.

Poemes entre el zero i la terra [1951].
Publicat en el volum *Ball de sang*.
Editorial Crítica, Barcelona, 1982.
Antologia de poemes de revolta (2ª edició).
Edicions 62, Barcelona, 2001.

ODA

Estrella escrita, tu sense res més,
Caixeta de la lluna, tu sense nom,
Petit llampec de roses sobre sorra,
Puja l'amor a les mateixes ones;
Jo vaig feliç per tots els camins,
M'ocupa l'alba amb veu de vella mare.

La primavera

Transforma en fruit la lluna al pic de l'hivern;
Totes les coses caben a l'amor nostre,
Solemne, ell m'anomena en tots els ecos,
No bufa la mentida cap roda de colors.
Primer, amor de gota en gota;
Ara, a xàfecs remou altes onades,
O transmuta els papers, o canvia la terra.
No hi ha altre cercle dins aquest cercle.
Quan em busco a mi, és a tu que vaig buscant.
Busca't: jo sóc allò que busques.
Desborda les ruïnes la vida poderosa,
Tot l'aire és lluminós de veure créixer el foc.
Els màgics dels orígens haurien reeixit més
fent servir

El nom del meu amor que no pas els d'Osiris,
Zeus, Brahma i Jehovà.
Però el que jo encara dic és que
Expressar-lo en cap llengua és impossible;
No copsaríeu mai la meva informació
Si la ment no passava més enllà de la línia.

No, no puc exterioritzar aquesta experiència meva adorable.
Voldria combinar millor el fil de la paraula,
Aquest do expressiu em sembla una paròdia;
M'hauria d'averkonyir,
Veig que el llenguatge és inútil;
La meva amor deixa d'existir amb els mots;
Hi ha coses que no podem explicar.
El meu amor és tot d'estrelles.
El meu amor és com una gerra de mar en una muntanya
incendiada pel vent trist.
Per a definir-lo, l'haig d'atrapar amb les imatges més
insòlites;
No el trobareu sota les cobertes de cap llibre,
Cap signe no escauria d'assignar-li,
Ni podria exhibir la seva vàlua,
Ni menys intentar de traduir-ne el gust.

El meu amor

És com una illa a la part de l'esperança,
És ample com el món,
És com un fruit de foc dins una anella d'aigua.
El meu amor està enrotllat en espiral damunt l'escala
dels éssers.
El meu amor és lliure i remot com la pluja.
El meu amor és una piràmide immensa que s'eleva,
És un abisme de remolins devorat per un torrent,
És el rem que arrossega les aigües.
El meu amor és l'estel polar que regeix el moviment
dels astres.
El meu amor és una multitud que baixa corrent.
El meu amor és un cap de toro estrany i hipnotitzat,
És l'ombra d'un vaixell sostinguda per dues mans.
El meu amor és un mot vibrant a través del bosc.
El meu amor és un fruit flotant en el mirall d'un llac.

El meu amor és el secret d'un descobriment,
És un rellotge controlat per la llum de la lluna.
El meu amor és un panorama sol.
El meu amor és l'esquema de la llibertat:
Mai no el confina cap limitació.
El meu amor és una flor de mil pètals.
El meu amor és un cavall encès que obre la tarda,
És un punt negre damunt el front, entre les celles.
El meu amor és un arbre de peixos amb el peu de vidre.
Brilla la llum del sol com la seva pròpia llum.
El meu amor és la lluna neta de l'aurora.
El meu amor és un raïm de planetes.
El meu amor és una profecia dins un cofre.
El meu amor és una pilota lluminosa.
El meu amor és un horari fix.
El meu amor és un sol verd dins una paperina blanca.
El meu amor és un cop d'ombra i una fina incandescència.
El meu amor és, en la moguda tempesta, el vidre del far.
El meu amor té la quietud de tota la força.
L'única expressió seva és l'alegria.
Dient *el meu amor* no dic que és el que és.
El coneixement del meu amor, cal harmonitzar-lo amb l'eco
del silenci,
I expressar-lo així no té cap avantatge.

D'ara endavant, sota les síl·labes dels meus poemes
Descobrireu el nom del meu amor.

Festa [1955].
Publicat en el volum *Poesia rasa*.
Editorial Ariel, Barcelona, 1970.
Poesia rasa I (reedició).
Edicions 62, Barcelona, 1990.

A UN BROT DE JOVES

“Quatre estudiants a Kent State University,
dos a Jackson State i sis joves a Augusta
van ser morts per la policia.”

(De la premsa.)

Quina collita de morts! Quin punyal
el de la llei i l'ordre! Cap sortida
per la propietat tant com podrida
privada, amb gàngsters i forces d'assalt

i amb bilions de dòlars! ¿I què cal
que fem, companys, davant tanta mentida
i tants d'estudiants perdent la vida?
Ai, si tot és per fer! – Polls d'animal,

esclaus castrats de la societat
de consum, sou esquinçalls d'un Estat
sense altre pensament que el de la guerra.

Només un brot de joves el rebat
i l'abomina per humanitat:
protesta en nom de l'Home i de la Terra.

Flor de fletxa [1969-1970].
Publicat en el volum *Rua de llibres*.
Editorial Ariel, Barcelona, 1980.
Antologia de poemes de revolta (2ª edició).
Edicions 62, Barcelona, 2001.

REVOLUCIÓ CONSTRUÏDA

Subratlla la raó qui no la té,
la pols ressona damunt l'estructura,
i mar i terra mostren la juntura
girada per la sang i pel diner.

El qui exerceix el poder, no cal fer
embuts, s'omple el barret de confitura,
es torna defensor de la cultura
i en tot ans primeríssim que primer.

Estrofa, crida, deixa't d'ors i emblemes!
El pensament traspua aquests poemes
i obre les ales al vast horitzó.

Guanya amb els seus ocells tots els dilemes
i escampa la certesa que res no
ens cal sinó la Revolució.

Flor de fletxa [1969-1970].
Publicat en el volum *Rua de llibres*.
Editorial Ariel, Barcelona, 1980.
Antologia de poemes de revolta (2ª edició).
Edicions 62, Barcelona, 2001.

TERCERA PART

SUMARI ASTRAL

I

En forma humana
i habitat pel llenguatge,
tiro els daus
i obro els llibres.
Ningú no balla convençut.
Els braços només s'aixequen
per copejar amb les mans,
no pas per traçar cap signe.
Observo els detalls del foc
pintat per semblar una cara.
Tothom es trepitja.
Decortiquen els fruits i no se'ls mengen.
Les banderes són del color del caos,
i la serp és la mestressa dels vivents.
La sal no evita que es podreixi el mar,
ni les lletres corresponen a la feina.
La prova és que el poder fa d'únic centre
i al món es produeixen artificis
que pacten totes les conclusions (i menes
d'especulació) que ens caldria abandonar.
La força de les roques no pensa.

Escric signes i lletres
en una pell de bou.
Trasllado al pensament

la terra, el cel i l'aigua
i tiro sorra sobre un mirall
per observar-hi dibuixos capritxosos
o per traçar-hi una lletra.
Any darrera any,
esgarrapo la terra amb les ungles
per poder tallar l'ombra
que m'avança i penetra les arrels.

II

Enmig de jeroglífics i figures
modelo l'ou del món
en un torn de terrissaire.
La gent amaga sota el seu mal l'estora
i tothom treu el cap i treu la cama.
Més enllà d'aquesta escena
remunto el pensament
per l'espiral d'unes banyes.
Havent vist transformar
una pedra en escorpí,
ja no confirmo ni contradic
i em trobo cara a cara amb mi mateix.
De mi, ¿qui se n'ha fet càrrec?
Sóc al mig d'una esplanada
on cap viatge no allunya,
ni el recurs de cap cerimònia
em dóna prova de res.
L'única cosa que em cal
és imaginar grans boscos
o la fumera d'unes herbes.
Però, si vas massa lluny,

d'allà no tornes.
Em proposo de seguir aquesta via
i no pas de ser menjat
per mi mateix nit i dia
sobre el terreny que trien els altres
sense cap força instintiva.
Amb els vestits no vull imitar res
ni em plau fer ombra enlloc amb cap arma,
perquè en el nom de tots els éssers
veig el meu nom veritable,
que vull que resti secret
en el seu nombre de lletres
i les tres inicials.

III

La gent emet judicis
idèntics en el desordre,
encara que tard o d'hora
hagi d'acceptar el seu
món com una mera il·lusió.
I tothom us demana resplendors
o poder cavalcar força lleons.
Ningú ja no s'endinsa al laberint
portant unes balances a la mà.
L'ombra els fuig pel mirall.
Duen barret al cervell.
Sang de cera els dona vigoria.
¿Es relacionen les paraules
a mesura que les creences
relaten pactes inventats
que només estan d'acord amb les paraules?

I ¿què sabem de l'origen dels temps?
¿Qui baixa portant un llamp
l'escala del firmament?
El mar de baix és igual que el de dalt,
i les afinitats ens influeixen.
Prou moviments de salutació.
No hi pot haver fronteres definitives.
Del sostre cau una gota de foc.
Noto que a terra hi corre una energia,
Segurament com la que mou els astres.
El món hauria d'ésser dividit
horitzontalment per afinitats,
no pas verticalment i sense fronteres.
Hi ha coses que vistes
són més senzilles que explicades.
No és bo que un crani
pugui servir de timbal
i els sons es converteixin en sorolls.
No. La sonoritat de la veu,
la seva força modulada,
reuneix les energies del pensament
si entre les síl·labes de les paraules
barreges les lletres dels punts cardinals.
Però jo no seré jo si no supero el temps
i un llamp mal dirigit m'encén l'escombra.
Tal com darrera la veu hi segueix l'eco,
el món és unit
per correspondències
que no indiquen cap calendari.

Transformo la serp en un tros de corda.
Seguint els passos del pensament
més enllà de les aparences,
avui només presto atenció
a formes triangulars.

Sumari astral [1997].
Edicions 62, Ed. Empúries, Barcelona, 1999.

LA PAU DE L'ABISME

Fill de puta, no marxés? L'abisme és un perill
pel ramat i les plantes. Infeliç, ¿quin bandarria
sopa a la teva mina? ¿No veus el port senzill
del clar de lluna? El brau prepara la guitarra

per les portes i els cràters. Trist cabdell de cordill,
avar de les ortigues, tanques el cel amb barra
i degolles els bous. ¿Per què no marxés, fill
de puta? ¿Per ventura la tenebra t'amarra

damunt de tu mateix? ¿O potser el teu gran cul
troba el món tosc i gruny i amaga l'arma bruta?
Oh poble, salta el mar! Rebat aquest insult

tan sinistre, amor meu. Escorxa el qui et disputa
la paret de la platja. Ah, tant d'odi insepult,
suma de res! Per què no marxés, fill de puta?

Llumenerada [1961-1963].
Publicat en el volum *Poemes de seny i cabell*.
Editorial Ariel, Barcelona, 1977.
Antologia de poemes de revolta (2ª edició).
Edicions 62, Barcelona, 2001.

FINAL!

-Havies d'haver fet una altra fi;
et mereixies, hipòcrita, un mur a
un altre clos. La teva dictadura,
la teva puta vida d'assassí,

quin incendi de sang! Podrit botxí,
prou t'havia d'haver estovat la dura
fosca dels pobles, donat a tortura,
penjat d'un arbre al fons d'algun camí.

Rata de la més mala delinqüència,
t'esqueia una altra mort amb violència,
la fi de tants des d'aquell juliol.

Però l'has feta de tirà espanyol,
sol i hivernat, gargall de la ciència
i amb tuf de sang i merda, Sa Excremència!-

Glòria al bunyol,
ha mort el dictador més vell d'Europa.
Una abraçada, amor, i alcem la copa!

Antologia de poemes de revolta.
Edicions 62, Barcelona, 1979.
Antologia de poemes de revolta (2ª edició).
Edicions 62, Barcelona, 2001.

EL MILLOR POEMA

Mentre el meu amor vigila les cantonades,
pinto amb un esprai vermell en una paret:
Visquen els Països Catalans!

Poemes públics [1974-1975].
Editorial Alta Fulla, Barcelona, 1987.

Aquest llibre s'acabà d'imprimir
el 20 de novembre de 2004,
514 aniversari de la primera edició
del *Tirant lo Blanch*

